

Abstrakt

V první kapitole této disertace se zabývám efektem mezinárodní mobility na diskriminaci. Každý rok se miliony lidí stěhují do zahraničí za školou nebo za prací. Tento výzkum ukazuje, jak taková mezinárodní zkušenost mění preference a stereotypy týkající se jiných národností. Pro identifikaci změny využívám účast v programu Erasmus: studenti, kteří se chystají vycestovat do zahraničí jsou bráni jako kontrolní skupina pro studenty, kteří se z programu právě vrátili. Studenti se účastní ekonomického experimentu, kde se rozhodují ve Hře na důvěru (Trust Game) a ve Hře na diktátora (Triple Dictator Game), tak aby bylo možné oddělit změny ve statistické diskriminaci od změn v diskriminaci založené na preferencích. Výsledky ukazují, že zatímco studenti chystající se na program Erasmus nerozlišují ve Hře na důvěru mezi partnery ze severní a jižní Evropy, studenti, kteří se ze studia v zahraničí již vrátili, projevují méně důvěry k partnerům z jižní Evropy. Chování vůči jiným národnostem ve Hře na diktátora se s účastí v programu Erasmus nemění. Celkově výsledky naznačují, že studenti se během programu seznámí s rozdíly v kooperativním chování mezi jednotlivými regiony, a proto zahraniční zkušenost zvyšuje statistickou diskriminaci.

Druhá kapitola se zaměřuje na interakce mezi různými etniky. Etnické konflikty se často velmi rychle šíří, a proto je důležité porozumět, co ovlivňuje ochotu jednotlivce zapojit se do násilného chování. V této kapitole se zabýváme vlivem spolužáků na chování adolescentů v regionu, ve kterém panuje napětí mezi majoritní společností a Romy. Romové tvoří největší etnickou minoritu v Evropě. Pomocí incentivizovaných úloh zkoumáme, jak to, že jednotlivce uvidí rozhodnutí náhodně přiřazeného vrstevníka, ovlivní jeho ochotu poškodit majoritního nebo romského protihráče. Zjistíme, že vliv vrstevníků je velký. Pokud se hráči rozhodují samostatně, nebo před svým rozhodnutím vidí, že ostatní se rozhodují mírumilovně, nedochází k diskriminaci vůči etnické minoritě. Pokud ale hráč vidí, že jeho vrstevník poškodil protihráče z etnické minority, jeho vlastní ochota poškodit minoritního hráče vzroste o 60 procentních bodů oproti situaci, kdy vidí vrstevníka chovat se mírumilovně. V této situaci se také objevuje etnická diskriminace. Naše výsledky jsou konzistentní s teorií parochiální reakce na možnost etnického konfliktu a pomáhají vysvětlit, proč se etnické násilnosti mohou rychle rozšířit i ve společnostech, kde nevidíme žádné výrazné známky mezi-etnického nepřátelství.

Ve třetí kapitole zkoumáme, jak psychosociální stres ovlivňuje ochotu mužů a žen soutěžit, a jejich výkonnost v turnajích. V ekonomickém experimentu využíváme úlohu, která je placena jak pomocí turnaje, tak pomocí výplaty za kus, a následně měříme ochotu účastníků vstoupit do turnaje. Stres je implementován náhodně pomocí modifikované verze protokolu Trier Social Stress Test a stresová reakce je měřena pomocí koncentrace kortizolu ve slinách. Zjistíme, že stres snižuje ochotu soutěžit. Pro ženy je tento výsledek vysvětlen výkonností: zatímco u kontrolní skupiny zavedení turnaje zlepšuje výkonnost, u žen ve stresované skupině turnaj výsledky zhorší. U mužů zjistíme, že výkonnost není ovlivněna stresem a nižší soutěživost se zdá být daná změnou preferencí pro soutěživé situace. Naše výsledky mohou pomoci vysvětlit předchozí studie ukazující, že muži a ženy různě reagují na soutěživé pobídky v experimentech. Stejně tak jsou důležité pro pochopení genderových rozdílů na trhu práce, vzhledem k tomu, že řada pro kariéru zásadních situací (například přijímací zkoušky, nebo pracovní pohovory) zahrnuje soutěž pod stresem.